

Rahandusministeerium

Suur-Ameerika 1 Tallinn

10122 Eesti

info@rahandusministeerium.ee

10.02.2025

SELGITUSTAOTLUS

Advokaadibüroo TGS Baltic kliendiks on juriidiline isik (edaspidi **ettevõtte**), kelle ärimudel on pakkuda füüsilistele ja juriidilistele isikutele (edaspidi **kliendid**) veebipõhist platvormi (edaspidi **platvorm**), mille kaudu saab ettevõttelt omandada tarbijakrediidilepingutest tulenevaid rahalisi nõudeõigusi (edaspidi **nõuded**), mille ettevõtte on omandanud tegevusloa alusel tegutsevalt Eesti krediidiandjalt (edaspidi **krediidiandja**).

Vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduse §-le 3 palume Rahandusministeeriumi seisukohta, kas ettevõtte tegevuse (vt punkt 1 all) kontekstis on (i) ettevõtte ja/või kliendid krediidiostja(d) krediidiinkassode ja -ostjate seaduse (edaspidi **KIOS**) § 3 lg 5 tähenduses ning (ii) krediidilepinguid sõlmiva ja haldava krediidiandja tegevus krediidihaldustegevus KIOS § 3 lg 2 tähenduses, millega seoses tuleks sõlmida krediidihaldusleping KIOS § 45 lg 1 tähenduses. KIOS teksti ja seletuskirja põhjal saame aru, et KIOS eesmärk pole olnud reguleerida ettevõtte ja klientide allpool kirjeldatud tegevust, ent kindluse huvides palume selgitust, kas meie arusaam on õige.

1. ASJAOLUD

Ettevõtte plaanitava ärimudeli järgi omandab ettevõtte krediidiandjalt krediidilepingutest tulenevad nõuded väljaspool platvormi, st krediidilepingud sõlmitakse ja krediit makstakse krediidiandja poolt välja enne, kui toimub krediidilepingust tuleneva nõude loovutamise ettevõtte. Ettevõtte klientidega sõlmitavate nõuete edasi loovutamise lepingute puhul on loovutajaks ettevõtte. Ka pärast nõuete loovutamist jätkab krediidisaaaja lepingu täitmist algele krediidiandjale, sest krediidisaaajat loovutusest ei teavitata ning algne krediidiandja haldab krediidilepingu täitmist edasi. Ettevõtte ega selle kliendid ei omanda krediidilepingutest tulenevaid kujundusõigusi ning volitavad üksnes krediidiandjat krediidisaaajatega suhtlema.

Krediidiandja edastab krediidisaaajalt saadud maksed ettevõttele, mis omakorda edastab need klientidele. Platvormi kaudu ettevõttelt nõudeid omandades saab klient endale krediidilepingust tulenevast nõudest osa, mitte tervet nõuet.

Hetkel, mil krediidiandja loovutab nõuded ettevõttele, ei ole ükski nõue sissenõutavaks muutunud. Siiski pole välistatud, et krediidisaaaja satub hiljem krediidilepingu täitmisel viivitusse. Makseviivitus nõuetega seoses võimalikud kolm stsenaariumi:

- 1) Teatud tingimustel võib ettevõttel tekkida õigus või kohustus viivitus nõue oma kliendilt tagasi omandada (mh selleks, et nõue krediidiandjale tagasi loovutada, et krediidiandja saaks selle krediidisaaajalt sisse nõuda). Sel juhul omandab nii ettevõtte kui ka teatud juhtudel algne krediidiandja viivitus oleva nõude.

EESTIAhtri 6a
10151 Tallinn
Telefon +372 626 4300
estonia@tgsbaltic.com**EESTI**Kaluri 2
51004 Tartu
Telefon +372 730 1610
estonia@tgsbaltic.com**LÄTI**Elizabetes 63-11
LV-1050 Rii
Telefon +371 6788 9999
latvia@tgsbaltic.com**LEEDU**Konstitucijos Ave. 21A
LT-08130 Vilnius
Telefon +370 5251 4444
lithuania@tgsbaltic.com

- 2) Kui ettevõtte omandab kliendilt viivituses oleva nõude tagasi muul põhjusel kui krediidiandjale tagasi loovutamiseks, siis võib ettevõtte nõude loovutada uuesti teisele kliendile. Sel juhul omandab ettevõtte klient viivituses oleva nõude.
- 3) Nõue satub makseviivitusse hetkel, mil see kuulub ettevõtte kliendile, kuigi loovutuse hetkel ei olnud nõue viivituses.

2. SELGITAMIST VAJAVAD KÜSIMUSED

Selgitustaotluse eesmärk on jõuda selgusele, kas eelkirjeldatud viisil ettevõtte poolt platvormi kaudu klientidele nõuetele loovutamine või tagasiloovutatud nõude uuele kliendile loovutamine võib tähendada, et selle tulemusel on: (i) nõude omandav ettevõtte ise või (ii) klient krediidiostjaks KIOS § 3 lg 5 tähenduses ja (iii) ettevõtte omandatud krediidilepingute täitmist haldava krediidiandja tegevus käsitatav krediidihaldustegevusena KIOS § 3 lg 2 tähenduses. Olles tutvunud KIOS tekstiga ja seletuskirjaga, saame aru, et ei ettevõtte ega kliendid ole käsitatavad krediidiostjana ega krediidiandja tegevus käsitatav krediidihaldustegevusena KIOS tähenduses. Ühtlasi jääb meie arusaama järgi eelkirjeldatud ärimudel, st mitmetele klientidele üheaegselt mitmetest krediidilepingutest tulenevate nõuete väikeste osade loovutamist võimaldav veebipõhine platvorm, KIOS kohaldamisalast välja.

Kuigi nii ettevõtte kui selle kliendid võivad aeg-ajalt omandada makseviivituses olevaid nõudeid, ei oleks ettevõtte ega klientide äritegevus suunatud otseselt viivituses olevate tarbijakrediidilepingutest tulenevate nõuete omandamisele. Platvormi äri loogika oleks eelkõige kohaselt täidetavatest tarbijakrediidilepingutest tulenevate rahaliste nõuete loovutamine ettevõtte klientidele – teisisõnu, võimaldada platvormi klientidel investeerida tarbijakrediidinõuetesse. Isegi, kui ettevõttele või tema klientidele saavad kuuluma viivituses olevad nõuded, ei mõjuta see kuidagi krediidisaaajaid. Krediidisaaajaid ei teavitata loovutamisest kooskõlas võlaõigusseaduse § 412 lg 2 esimese lausega. Kliendid omandavad küll rahalised nõuded, kuid sissenõudmisega tegeleb ja kujundusõigusi teostab üksnes algne krediidiandja. Kliendil ei ole õigust nõuet kolmandale isikule võõrandada või nõuet ise sisse nõuda, vaid klient (ja ka ettevõtte) saab nõuet omandades üksnes õiguse osale krediidilepingu alusel tehtavatest maksetest.

Eeldame, et KIOS-i kehtestamise eesmärgiks ei olnud selliste nõuete loovutamiste korral isikute kohustamine krediidiostjatele laienevate nõuete täitmiseks, kuigi KIOS-i sätete sõnastus seda selgelt ei välista. Kui KIOS-i eesmärgiks oli eelkõige krediidisaaaja õiguste kaitsmine, siis ei ole eelkirjeldatud nõuete loovutamise platvormide ja nende klientide allutamine KIOS-i regulatsioonile vajalik, sest nende ärimudelite puhul jäävad kõik tarbijaid puudutavad tegevused üksnes algsele krediidiandjale.

KIOS-i seletuskiri ütleb krediidiostja kohta: „Sisuliselt on tegemist isikuga, kes ostab kokku krediidiasutuste ja krediidiandjate krediidisaaajatega sõlmitud krediidilepinguid, mis on viivituses.“ Saame aru, et KIOS-i eesmärk on reguleerida turgu, mis on suunatud majandus- ja kutsetegevusena viivituses olevate võlgade ostmisele ja müümisele. Ettevõtte sellise majandus- ja kutsetegevusega ei tegele ning spetsiifiliselt viivituses olevaid nõudeid kokku ei osta, kuigi klientidelt tagasi omandatavate nõuete hulgas võib olla ka viivituses olevaid nõudeid. Ka ettevõtte klientide majandus- ja kutsetegevuseks ei saa pelgalt ettevõtte teenuse kasutamise tõttu olla viivituses krediidilepingute kokkuostmine, sest ettevõtte ärimudel näeb ette eelkõige kohaselt täidetavate nõuete loovutamise (kuigi nõuete hulka võib sattuda ka viivituses olevaid nõudeid). Krediidihaldamisega, mh krediidisaaajatega suhtlemisega, tegeleb üksnes algne krediidiandja. Isegi kui krediidiandja õigus tarbijakrediidilepingu alusel tasutud maksele on loovutatud ettevõttele ja seejärel platvormi kaudu kliendile, siis kõik muud krediidiandja õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused jäävad krediidiandja kanda.

Kuna ei ettevõtet ega klienti saa eelkirjeldatud asjaoludel käsitada krediidiostjana, siis ei ole ka viivitusse sattunud krediidilepingu täitmise haldamine krediidiandja poolt käsitatav krediidihaldustegevusena KIOS § 3 lg 2 tähenduses, mis eeldaks krediidihalduslepingu sõlmimist KIOS § 45 lg 1 tähenduses.

3. SELGITUSTAOTLUS

Palume Rahandusministeeriumi selgitust:

- kas ülalkirjeldatud ärimudeli, st ettevõtte poolt klientidele krediidilepingutest tulenevate nõuete osade kaupa loovutamist võimaldava veebipõhise platvormi puhul on ettevõtte ja/või kliendid käsitatavad krediidiosõtjana KIOS tähenduses, kui on võimalik, et (i) loovutatavad nõuded satuvad pärast nõude krediidiantjalt ettevõttele ja hiljem ettevõttelt kliendile loovutamist viivitusse, (ii) ettevõtte omandab kliendilt viivituses oleva nõude või (iii) ettevõtte võõrandab kliendile viivituses oleva nõude, arvestades, et hetkel, mil krediidiantja algselt nõude loovutab, ei ole see viivituses, ning igal juhul jääb krediidiantja ise tegelema krediidihaldustegevusega;
- kas juhul, kui ettevõtte ja/või klient siiski on käsitatav krediidiosõtjana KIOS tähendus, siis kas krediidiantja tegevus krediidilepingu täitmise haldamine käsitatav krediidihaldustegevusena KIOS, mis eeldab krediidihalduslepingu sõlmimist.

Kõigile küsimustele vastan hea meelega, nii e-kirja (kirsti.pent@tgsbaltic.com) kui telefoni (5341 1175) teel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kirsti Pent
vandeadvokaat